

ONDERZOEKSONDERSTEUNING VANUIT UNO-VUMC

Het Universitair Netwerk Ouderenzorg UNO-VUmc is een samenwerkingsverband van 24 ouderenzorgorganisaties ('UNO-organisaties') en de afdeling huisartsgeneeskunde & ouderengeneeskunde van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Binnen het UNO-VUmc werken zorgprofessionals en wetenschappers samen om de kwaliteit van leven en zorg voor ouderen met complexe zorgproblemen te verbeteren. Dit gebeurt onder andere door UNO-organisaties te ondersteunen bij hun eigen onderzoeksactiviteiten. Zo wordt door het UNO-VUmc wetenschappelijke scholing aangeboden, wordt jaarlijks de UNO Onderzoek & Praktijkprijs uitgereikt aan zorgprofessionals met de beste voorstellen voor praktijkgericht onderzoek, en is wetenschappelijke literatuur voor UNO-organisaties toegankelijk doordat elke organisatie een account heeft voor de online universiteitsbibliotheek van de Vrije Universiteit (VU).

Voor onderzoeksactiviteiten binnen UNO-organisaties kan ook ondersteuning worden geboden door onderzoekers van de afdeling huisartsgeneeskunde & ouderengeneeskunde. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen lokale onderzoeksprojecten en promotieonderzoek. Dit document beschrijft voor beide vormen de ondersteuning die mogelijk is, wat de ondersteuning inhoudt en wat de randvoorwaarden zijn.

Heb je interesse in begeleiding vanuit het UNO-VUmc voor een lokaal onderzoeksproject of promotieonderzoek, neem dan contact op met de coördinatoren van het UNO-VUmc via uno@vumc.nl. In alle gevallen is het van belang om het UNO-VUmc in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken.

Lokaal onderzoeksproject

Bij een lokaal onderzoeksproject wordt er – meestal binnen één organisatie – door middel van onderzoek een bepaalde vraag beantwoord. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het beschrijven van een doelgroep met als doel de zorg voor deze doelgroep te optimaliseren
Voorbeeld: een kwalitatief onderzoek naar de wensen en behoeften van jonge mensen met dementie en hun mantelzorgers (Zorgbalans)
- Het ontwikkelen van een bepaalde interventie/werkwijze/innovatie voor een vraag of probleem uit de praktijk
Voorbeeld: het ontwikkelen van een screeningsinstrument op het gebied van spiritualiteit, voor mensen met dementie (Viva! Zorggroep)

- Het onderzoeken van de haalbaarheid van een interventieonderzoek
Voorbeeld: een pilot onderzoek naar het evalueren van de uitkomsten van ambulante geriatrische zorg voor bewoners en mantelzorgers (Zorgspectrum)
- Het evalueren van het effect van een interventie.
Voorbeeld: het onderzoeken van het effect van meetinstrumenten voor het bepalen van het revalidatietraject voor CVA-patiënten, op de efficiëntie van de revalidatie (Cordaan)

Wat houdt de begeleiding in?

In principe zullen er drie begeleidingsmomenten zijn:

- Aan het begin denkt de UNO-onderzoeker mee over de *opzet van het onderzoek*. Wat is een realistische onderzoeksvraag? Welk onderzoeksdesign past daarbij? Wat is er al bekend in de literatuur en welke zoektermen kunnen gebruikt worden om literatuur te vinden? Welke uitkomsten zijn relevant om te meten? Welke instrumenten zijn daarvoor geschikt? Hoe vaak moet er gemeten worden en wanneer? Moet er toestemming gevraagd worden aan bewoners voor deelname aan het onderzoek? In deze fase denkt de UNO-onderzoeker ook mee over de *haalbaarheid van het onderzoek*. Wat is er nodig om het onderzoek uit te voeren? Is hier budget voor of moet er financiering gezocht worden*? Kan misschien een (geneeskunde)student of AIOS ouderengeneeskunde het onderzoek uitvoeren in het kader van zijn/haar opleiding**? Is het nodig om een METc aanvraag te doen?
- Halverwege denkt de UNO-onderzoeker mee over de uitvoer van het onderzoek en het vervolg daarvan. Loopt de dataverzameling zoals verwacht? Zo niet, wat is er nodig om de kwaliteit van de dataverzameling te verbeteren? Hoe kunnen de resultaten geanalyseerd worden?
- Aan het einde denkt de UNO-onderzoeker mee over de interpretatie van de resultaten en de conclusies. Wat zijn de belangrijkste bevindingen van het onderzoek? Wat betekenen deze voor de praktijk? En voor verder onderzoek?

*Indien er onvoldoende budget is, kan het advies zijn om een onderzoeksvoorstel in te dienen voor de jaarlijkse UNO Onderzoek & Praktijkprijs, waarbij €15.000 wordt verdeeld over de best beoordeelde onderzoeksideeën.

**De mogelijkheid om een (geneeskunde)student of AIOS ouderengeneeskunde het onderzoek te laten uitvoeren in het kader van zijn/haar opleiding kan altijd worden onderzocht. Er is echter geen garantie dat er een (geschikte) student of AIOS wordt gevonden. Voor *geneeskundestudenten* geldt dat zij zelf een keuze maken voor een onderzoeksstage. Deze stages worden aangeboden via Canvas. Er zijn het hele jaar studenten die een afstudeeronderzoek doen in een periode van 10 weken. Om een student te werven maakt een UNO-onderzoeker samen met de UNO-organisatie een wervende tekst om op Canvas te zetten. Voor *studenten van andere opleidingen* verschilt het per studierichting wat de mogelijkheden zijn, en daardoor te benodigde stappen voor het werven van een student. Voor *AIOS ouderengeneeskunde* geldt dat zij als onderdeel van hun opleiding een keuzestage 'wetenschappelijk onderzoek' kunnen doen in een periode van drie maanden. Om een AIOS te werven maakt een UNO-onderzoeker samen met de UNO-organisatie een wervende tekst om te verspreiden onder de AIOS (van Gerion). Hiernaast voeren alle AIOS een korte opdracht 'wetenschappelijk onderzoek' (80 à 100 uur) uit; kleinere onderzoeksvragen zouden hierbinnen kunnen passen. In dit geval zou een organisatie zelf een AIOS die bij hen werkt kunnen vragen of hij/zij interesse heeft om de vraag te beantwoorden in de vorm van deze opdracht.

Na afloop van het onderzoek?

De resultaten van het onderzoek zijn geschikt voor lokaal gebruik en worden gedeeld binnen het UNO-VUmc. In overleg met de coördinatoren van het UNO-VUmc wordt bepaald wat het meest geschikte platform is voor het presenteren van het onderzoek. Voorbeelden hiervan zijn: het Platform Presentatie Onderzoek (PPO), de tweejaarlijkse netwerkbijeenkomst, een bijeenkomst van één van de themagroepen binnen UNO-VUmc, het jaarlijkse UNO-symposium of de jaarlijkse SANO-wetenschapsdag. Andere vormen van communicatie zijn via een bericht op de website (www.unovumc.nl), in de tweewekelijkse Nieuwsflits of de tweejaarlijkse UNO-Update. Hiernaast wordt er samen met de UNO-onderzoeker gekeken naar mogelijkheden om de uitkomsten van het onderzoek te publiceren in een wetenschappelijk artikel of een vaktijdschrift.

Welke randvoorwaarden zijn er?

- Het initiatief voor het onderzoeksproject ligt bij de zorgorganisatie.
- Er wordt alleen begeleiding geboden als in de oriëntatiefase geconcludeerd wordt dat het onderzoeksproject haalbaar is.
- De zorgorganisatie zorgt dat degene die het onderzoek uitvoert op locatie wordt begeleid.
- Als er sprake is van een (geneeskunde)student of AIOS ouderengeneeskunde vanuit Amsterdam UMC die het onderzoek uitvoert, wordt onderzoeksbegeleiding (mede) geboden vanuit de opleiding van de (geneeskunde)student of AIOS.
- Het verzamelen en invoeren van data kan niet worden uitbesteed aan het UNO-VUmc.
- De uitkomsten van het onderzoek worden mondeling en/of schriftelijk gecommuniceerd binnen het UNO-VUmc (zie ook bij '*na afloop van het onderzoek?*')
- De uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in een publicatie voor een vaktijdschrift (of een wetenschappelijk tijdschrift als de omvang en aard van het onderzoek daartoe geschikt zijn).

Promotieonderzoek

Een promotieonderzoek is een meerjarig onderzoekstraject dat uitmondt in verschillende wetenschappelijke publicaties en een proefschrift, dat uiteindelijk door de uitvoerend onderzoeker (promovendus) wordt verdedigd tijdens een promotie. Na de promotie mag de promovendus de titel 'doctor' dragen.

Binnen het UNO-VUmc zijn drie verschillende scenario's mogelijk waarbij de ambitie bestaat om een medewerker van een UNO-organisatie promotieonderzoek te laten uitvoeren:

1. Een UNO-organisatie wil een medewerker laten promoveren, wil dit zelf financieren en zoekt hierbij begeleiding.
2. Een UNO-organisatie en de afdeling huisartsgeneeskunde & ouderengeneeskunde van Amsterdam UMC werken samen in een ontwikkelpraktijk en financieren daarbinnen

gezamenlijk een 'science practitioner', een professional die het werken in de praktijk combineert met het uitvoeren van promotieonderzoek.

3. Een medewerker uit een UNO-organisatie wil graag promoveren en zoekt hierbij begeleiding, maar zijn/haar werkgever wil dit niet financieren.

Voor meer informatie, randvoorwaarden en procedures ten aanzien van het tweede scenario (waarbij er sprake is van gezamenlijke financiering van een 'science practitioner') verwijzen wij naar het document "Bouwen aan de infrastructuur van UNO-VUmc: plannen 2018 - 2023". Dit is medio 2017 verspreid naar alle UNO-organisaties. Het is ook op te vragen via uno@vumc.nl.

Voor het tweede en derde scenario geldt dat er mogelijk subsidie moet worden aangevraagd. Onderzoekers van het UNO-VUmc kunnen meedenken over mogelijk aan te schrijven fondsen. In het geval van de ontwikkelpraktijk en mogelijk ook het scenario waarbij een medewerker zelf aangeeft graag te willen promoveren, kan de medewerker van de zorgorganisatie in samenwerking met één of meerdere onderzoekers van UNO-VUmc een subsidieaanvraag voorbereiden die past binnen de subsidievoorwaarden, aansluit bij de wensen van de zorgorganisatie, haalbaar én wetenschappelijk relevant is.

Een andere mogelijkheid is om te kijken naar al bestaande vacatures voor promotieonderzoek of AIOTO-trajecten (d.w.z. promotieonderzoek gecombineerd met de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde) binnen de afdeling Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde (H&O) van VUmc (scenario's 2 en 3) of daarbuiten (scenario 3).

Wat houdt de begeleiding in?

Bij een promotietraject wordt er een projectgroep samengesteld en (co-)promotoren aangewezen. Promotoren zijn eindverantwoordelijk voor het promotietraject; copromotoren zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding. De projectgroep komt enkele keren per jaar bijeen om de voortgang en discussiepunten binnen het project te bespreken. Indien nodig wordt er gezocht naar extra middelen voor bijvoorbeeld de inzet van een onderzoeksassistent.

Hiernaast kan de promovendus het bredere UNO-netwerk benutten bij de opzet, uitvoer en afronding van het onderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan het voorleggen van vragen aan de leden van het netwerk (bijvoorbeeld binnen één of meerdere themagroepen) en het werven van onderzoeksdeelnemers binnen het netwerk.

Na afloop van het onderzoek?

Het promotietraject resulteert in meerdere internationale wetenschappelijke publicaties, gebundeld in een proefschrift dat wordt verdedigd tijdens de promotie. Hiernaast worden de resultaten van het onderzoek verspreid via relevante nationale vakbladen en (inter)nationale congressen. Ook binnen het UNO-VUmc worden de onderzoeksresultaten verspreid. De promovendus zal minimaal één keer presenteren op het jaarlijkse UNO-symposium, en daarnaast bij voorkeur ook op andere bijeenkomsten zoals het Platform Presentatie

Onderzoek (PPO), de tweejaarlijkse netwerkbijeenkomst, bijeenkomsten van themagroepen binnen UNO-VUmc, en de jaarlijkse SANO-wetenschapsdag. Hiernaast zullen de uitkomsten via de verschillende communicatiekanalen van het UNO-VUmc verspreid worden (de website, social media, de tweewekelijkse Nieuwsflits en de tweejaarlijkse UNO-Update).

Welke randvoorwaarden zijn er?

- Het onderzoek is relevant voor de praktijk van het netwerk, past binnen de visie en thema's van het UNO-VUmc en wordt ingebed binnen de afdeling huisartsgeneeskunde & ouderengeneeskunde van Amsterdam UMC, locatie VUmc.
- Er is voldoende financiering om het promotietraject te kunnen afronden.
- Afspraken met betrekking tot financiering, begeleiding en verantwoordelijkheden worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.
- Voor randvoorwaarden ten aanzien van scenario 2; zie het document "Bouwen aan de infrastructuur van UNO-VUmc: plannen 2018 - 2023".
- De uitkomsten van het onderzoek worden zowel mondeling als schriftelijk gecommuniceerd binnen het UNO-VUmc (zie ook bij '*na afloop van het onderzoek?*')
- De uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in meerdere internationale publicaties en een proefschrift (zie ook bij '*na afloop van het onderzoek?*').